

Certyfikacja umiejętności językowych

Nikogo nie trzeba przekonywać, że znajomość języków obcych to niezbędna umiejętność w dzisiejszych czasach. Ma to szczególne znaczenie odkąd wstąpienie Polski do Unii Europejskiej otworzyło przed wieloma Polakami możliwości studiowania na zagranicznych uczelniach czy poszukiwania pracy za granicą. Umiejętności językowe są przydatne nie tylko poza granicami naszego kraju. Również pracodawcy w Polsce, obok wiedzy fachowej i doświadczenia zawodowego, wymagają obecnie od potencjalnych kandydatów znajomości przynajmniej jednego języka obcego. Im lepsza znajomość języków obcych, tym większe możliwości awansu, bardziej satysfakcjonująca i atrakcyjna praca, a także lepsze wynagrodzenie. Wydaje się, że we współczesnym świecie bez znajomości języków obcych trudno funkcjonować, tym bardziej, że ostatnie raporty opublikowane przez europejskie przedsiębiorstwa (raport Business Forum for Multilingualism¹) wykazują, iż małe i średnie przedsiębiorstwa z Unii Europejskiej nie są konkurencyjne (w porównaniu z firmami z krajów rozwijających się w Azji i w Ameryce Łacińskiej), ponieważ ich pracownicy nie posiadają odpowiednich umiejętności językowych i interkulturowych. Zatem, inwestowanie w umiejętności językowe ma kluczowe znaczenie dla społeczeństwa europejskiego, aby mogło ono osiągnąć w pełni korzyści ze zglobalizowanego świata.

Jak wiadomo nauka języków obcych to długi i wielostopniowy proces, wymagający nie tylko zdolności intelektualnych, ale także silnej motywacji. W tej żmudnej pracy może pomóc jasne i niezbyt odległe określenie sobie celów nauki języka, urozmaicanie sposobów uczenia się, kontakt z językiem w trakcie różnych wyjazdów, nawiązywanie nowych znajomości, a także potwierdzanie kwalifikacji językowych poprzez certyfikaty zdobywane na różnych poziomach nauki. Coraz więcej osób zdobywa certyfikaty językowe, gdyż zdaje sobie sprawę z korzyści, jakie one im dają. Odpowiednie certyfikaty umożliwiają zaliczenie lektoratu językowego na

¹ <http://www.euractiv.pl/przedsiębiorczosc-i-praca/artikul/mp-trac-zlecenia-przez-nieznajomo-jzykow-000969> – dostępna 11.05.2009

studiach, otwierają drogę na zagraniczne uczelnie, pomagają znaleźć pracę w międzynarodowych korporacjach lub w polskich firmach współpracujących z kontrahentami z innych krajów. Egzamin językowe, do których można przystąpić w renomowanych szkołach językowych w kraju, uznawane są przez większość instytucji i firm na całym świecie. Dla pracodawców są natomiast bardzo wygodnym narzędziem pozwalającym potwierdzić deklarowaną przez kandydatów znajomość języków. Pamiętać jednak należy, że znajomość języków obcych może być dodatkowo weryfikowana przez pracodawcę podczas procesu rekrutacji na dane stanowisko w formie testów językowych lub rozmowy kwalifikacyjnej w języku obcym. Wiele firm inwestuje w profesjonalne szkolenia i kursy językowe swoich pracowników, które prowadzą do zdobycia certyfikatów, gdyż widzi korzyści płynące z posiadania kompetentnej kadry.

Najpopularniejsze certyfikaty językowe

Język Angielski

FCE (First Certificate in English)

To pierwszy i podstawowy z certyfikatów potwierdzających znajomość języka angielskiego na poziomie podstawowym. Egzamin organizowany przez Uniwersytet w Cambridge, uznawany na całym świecie.

CAE (Certificate in Advanced English)

Certyfikat drugiego stopnia poświadczający znajomość języka angielskiego na poziomie zaawansowanym. Daje m.in. uprawnienia do nauczania w szkołach. Egzamin organizowany przez Uniwersytet w Cambridge, uznawany na całym świecie.

CPE (Certificate in Proficiency English)

Dokument potwierdzający umiejętność posługiwania się angielskim na poziomie bardzo zaawansowanym i aby go zdać, należy doskonale znać język, kulturę i zwyczaje brytyjskie. Podobnie jak FCE i CAE, certyfikat CPE organizowany jest przez Uniwersytet w Cambridge i uznawany jest na całym świecie.

BEC (Business English Certificates)

Egzamin poświadczający znajomość biznesowego języka angielskiego. BEC można zdawać na trzech poziomach - najwyższy z nich odpowiada "niebiznesowemu" CAE i podobnie jak poprzednie egzaminy organizowany jest przez Uniwersytet w Cambridge.

LCCI (The London Chamber of Commerce and Industry)

Egzamin Londyńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej. Certyfikaty dostępne są w ponad 100 Akredytowanych Centrach Egzaminacyjnych w Polsce i są rozpoznawalnym na całym świecie świadectwem kompetencji językowych w dziedzinie biznesu. Certyfikaty LCCI są uznawane przez pracodawców, instytucje handlowe i finansowe oraz uniwersytety i inne szkoły wyższe za dowód znajomości zawodowego języka angielskiego na całym świecie. Egzaminy LCCI International Qualifications dzielą się na różne kategorie (np.: Business English, Business German, General English, Teacher Qualifications, Informatyka i finanse, Usługi i marketing) i oferowane są na różnych poziomach zaawansowania.

TOEFL (Test of English as a Foreign Language)

Egzamin TOEFL sprawdza przede wszystkim umiejętność biegłego posługiwania się językiem angielskim w praktyce i pozwala na swobodne funkcjonowanie w środowisku anglojęzycznym, a także na podjęcie pracy lub studiów na dowolnej uczelni. Jest on uznawany przez ponad 600 uczelni wyższych na całym świecie. Wiele z nich, szczególnie tych uczelni, na których język angielski jest językiem wykładowym, wymaga od swoich studentów, których język angielski nie jest językiem ojczystym, zdania egzaminu TOEFL. Oprócz tego, posiadanie certyfikatu TOEFL przydatne jest przy ubieganiu się o różnego rodzaju stypendia (np. w programie Sokrates-Erasmus). Najnowsza wersja egzaminu TOEFL zwana iBT TOEFL

w całości przeprowadzana jest na komputerze przez internet, a wyniki znane są już po 14 dniach roboczych od daty zdania egzaminu. Test of English as a Foreign Language jest niezależny od jakichkolwiek programów, czy metod nauczania, sprawdza poziom biegłości językowej w sposób umożliwiający porównanie wyników niezależnie od wykształcenia, czy doświadczeń językowych kandydata.

IELTS (International English Language Testing System)

Certyfikat znany w krajach, gdzie język angielski jest powszechnie używany. Opracowały go trzy instytucje: British Council, IDP: IELTS Australia i Uniwersytet Cambridge. IELTS sprawdza znajomość języka angielskiego używanego w środowisku akademickim, pracy zawodowej i życiu codziennym. Testuje również inne umiejętności przydatne na studiach i w pracy, takie jak myślenie analityczne, opisywanie i uzupełnianie wykresów, tabel, danych statystycznych, uzasadnianie własnej opinii, sporządzanie i uzupełnianie notatek. Egzamin IELTS uznawany jest przez wiele organizacji i firm na całym świecie, w tym np. ponad 2000 wyższych uczelni w Stanach Zjednoczonych. Jest to obecnie najbardziej miarodajny sposób weryfikowania wiedzy – niezależnie od obcego akcentu, czy innych barier językowych. Egzamin IELTS można zdawać w biurach British Council.

ILEC (The International Legal English Certificate) oraz TOLES (Test of Legal English Skills)

Egzaminy dla prawników i studentów prawa, oceniające znajomość prawniczego języka angielskiego i sprawdzające następujące umiejętności: posługiwanie się językiem prawniczym stosowanym w światowym handlu; pisanie oficjalnych listów oraz komunikację przy pomocy poczty elektronicznej; tworzenie dokumentów prawnych; poprawne stosowanie struktur gramatycznych (tylko egzamin TOLES), posługiwanie się językiem negocjacji (tylko egzamin TOLES). Egzamin ILEC dostępny jest jedynie w British Council w Warszawie i Krakowie. Egzamin TOLES organizowany jest w 21 centrach egzaminacyjnych British Council na terenie Polski.

ICFE (The International Certificate in Financial English)

Egzamin przygotowany przez Cambridge ESOL i Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), oceniający umiejętność posługiwania się językiem angielskim specjalistów z dziedziny finansów i rachunkowości. Dlatego też egzamin przeznaczony jest głównie dla studentów finansów i rachunkowości oraz profesjonalistów już pracujących w tych dziedzinach. Egzamin ICFE jest przeprowadzany w British Council w Warszawie i Krakowie.

Język niemiecki

ZD (Zertifikat Deutsch)

Egzamin opracowany przez Instytut Goethego. Zastąpił on obowiązujące wcześniej dwa egzaminy: niemiecki egzamin ZdaF - Zertifikat Deutsch als Fremdsprache oraz austriacki egzamin ÖSD Grundstufe 2. Jest to obecnie standardowy egzamin z języka niemieckiego potwierdzający solidną znajomość języka niemieckiego na elementarnym poziomie zaawansowania. Egzaminy są przeprowadzane w ośrodkach Instytutu Goethego oraz innych autoryzowanych centrach w Niemczech i na świecie.

ZMP (Zentrale Mittelstufenprüfung)

Egzamin opracowany przez Instytut Goethego. Do ZMP można podchodzić po ukończeniu nauki na średnim poziomie zaawansowania. Egzamin ZMP potwierdza wyższy średniozaawansowany poziom umiejętności komunikacji w języku niemieckim. Certyfikat ten jest traktowany jako egzamin wstępny z języka przez niektóre niemieckie uniwersytety, zaś egzaminy są przeprowadzane w ośrodkach Goethe-Institut oraz innych autoryzowanych centrach w Niemczech i na świecie.

KDS, GDS (Kleines/Grosses Deutsches Sprachdiplom)

Egzaminy opracowane przez Instytut Goethego. Egzamin KDS sprawdza znajomość języka niemieckiego i kultury Niemiec na zaawansowanym poziomie i potwierdza znajomość niemieckiego wymaganą przy ubieganiu się o przyjęcie na niemieckie uniwersytety. Egzamin GDS potwierdza kwalifikacje wystarczające do pracy

w charakterze nauczyciela języka niemieckiego w niektórych krajach. Kandydaci podchodzący do tego egzaminu powinni wykazać się znajomością niemieckiego zbliżoną do znajomości języka ojczystego. Obydwa egzaminy są przeprowadzane w ośrodkach Instytutu Goethego oraz innych autoryzowanych centrach w Niemczech i na świecie.

ZDfB (Zertifikat Deutsch für den Beruf)

Egzamin ZDfB został opracowany przez Instytut Goethego. Jest to egzamin potwierdzający znajomość języka niemieckiego na poziomie średniozaawansowanym umożliwiającą komunikację w różnych sytuacjach zawodowych. Certyfikat potwierdza umiejętność prowadzenia rozmów na tematy biznesowe, uczestniczenia w prezentacjach i negocjacjach handlowych, rozumienie ogólnych i specjalistycznych tekstów gospodarczych, umiejętność pisania listów, faksów, maili, rozumienie i uczestniczenie w rozmowach telefonicznych. ZDfB jest uznawany przez pracodawców jako potwierdzenie wystarczającej znajomości języka do podjęcia pracy w niemieckich firmach i przedsiębiorstwach. Egzamin ten jest przeznaczony dla wszystkich, którzy w krajach niemieckojęzycznych lub przedstawicielstwach firm z tego obszaru językowego działających na terenie Polski pracują lub zamierzają podjąć pracę, chcieliby odbyć praktykę zawodową lub oferują swoje produkty lub usługi. Egzaminy są przeprowadzane w ośrodkach Instytutu Goethego oraz innych autoryzowanych centrach w Niemczech i na świecie.

PWD (Prüfung Wirtschaftsdeutsch International)

Certyfikat PWD potwierdza specjalistyczne kompetencje językowe na poziomie średniozaawansowanym wyższym. Do egzaminu wymagana jest w miarę biegłe posługiwanie się językiem standardowym (poziom C1 w klasyfikacji Rady Europy) oraz poprawnie wypowiadać się ustnie i pisemnie na bardziej złożone tematy jak ekonomia, prawo. Obok kompetencji lingwistycznych oczekiwana jest umiejętność rozumienia autentycznych tekstów fachowych z dziedziny gospodarczej, umiejętność prowadzenia korespondencji handlowej, a także uczestniczenia w dyskusjach na tematy z dziedzin gospodarki i handlu. Egzamin przeprowadzany we współpracy z Polsko-Niemiecką Izbą Przemysłowo-Handlową.

ZOP (Zentrale Oberstufenprüfung)

Egzamin opracowany przez Instytut Goethego, potwierdzający umiejętność posługiwania się językiem niemieckim w stopniu bardzo zaawansowanym. Zwalnia z egzaminu językowego na wszystkich niemieckich uczelniach. Do egzaminu ZOP mogą przystępować osoby, które ukończyły naukę niemieckiego na zaawansowanym poziomie. Kandydat powinien wykazać się opanowaniem ponadregionalnego, standardowego języka niemieckiego. Powinien swobodnie wypowiadać się w mowie i w piśmie na tematy związane z różnymi dziedzinami oraz rozumieć oryginalne teksty niemieckie. Egzaminy są przeprowadzane w ośrodkach Instytutu Goethego oraz innych autoryzowanych centrach w Niemczech i na świecie.

Język francuski

DEL F (Diplome d'Etudes en Langue Francaise) i DAL F (Diplome Approfondi de Langue Francaise)

Są to jedyne oficjalne dyplomy wydawane przez francuskie Ministerstwo Edukacji Narodowej. Zaświadczają o umiejętnościach kandydata w zakresie znajomości języka francuskiego (w piśmie i w mowie). Ich system organizacyjny pozwala na przystąpienie do poszczególnych poziomów w ponad 900 ośrodkach egzaminacyjnych w kraju i za granicą. Od 1 września 2005r., dyplomy DELF i DALF są dostosowane do skali Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Nowy system przewiduje 6 oddzielnych i niezależnych dyplomów, z których każdy odpowiada jednemu z sześciu poziomów zaawansowania wyżej wymienionego Systemu:

- **Diplôme d'Etudes en Langue Française : DELF A1, A2, B1, B2**
- **Diplôme Approfondi de Langue Française : DALF C1, C2.**

Egzamin DALF obejmuje ogólną znajomość języka francuskiego na poziomie uniwersyteckim i zwalnia z testu z języka francuskiego niezbędnego przy ubieganiu się na studia we Francji.

Język włoski

CELI (Certificato di Conoscenza della Lingua Italiana) i CILS (Certificazione di Italiano come Lingua Straniera)

Oficjalne egzaminy poświadczające znajomość języka włoskiego jako języka obcego na różnych poziomach zaawansowania. Egzaminy CELI są opracowane przez Uniwersytet dla Obcokrajowców w Perugii (Universita per Stranieri di Perugia) i przeprowadzane są na 5 poziomach zaawansowania. Egzaminy CELI przeprowadzane są dwa razy w roku: w czerwcu oraz w listopadzie, przez Włoskie Instytuty Kulturalne oraz ośrodki przez nie uznawane lub przez Universita per Stranieri di Perugia.

Egzaminy CILS posiadają autoryzację włoskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. CILS jest ustanowiony przez Universita per Stranieri di Siena i jest testem sprawdzającym znajomość języka włoskiego na 4 różnych poziomach zaawansowania, od elementarnego do zaawansowanego. Do egzaminu można przystępować na wyższych poziomach zaawansowania, bez potrzeby wcześniejszego zaliczenia poziomów niższych. Egzaminy CILS na poziomach 2-4 są uznawane przez włoskie uniwersytety jako egzaminy wstępne z języka włoskiego. CILS na poziomie 4 daje uprawnienia do nauczania języka włoskiego.

Język hiszpański

DELE (Diploma de Español como Lengua Extranjera) Inicial/Basico/Superior

Egzaminy DELE są jedynymi egzaminami oficjalnymi z języka hiszpańskiego o charakterze międzynarodowym, sygnowanymi przez Ministerstwo Edukacji, Polityki Społecznej i Sportu Hiszpanii. W Polsce ich organizatorem jest Instytut Cervantesa w Warszawie. Egzaminy DELE można zdawać na trzech różnych poziomach zaawansowania, od poziomu elementarnego do zaawansowanego. Certyfikaty te uznawane są przez uczelnie publiczne i prywatne, izby handlowe oraz prywatne firmy na całym świecie. Egzaminy mogą być zdawane niezależnie od siebie bez konieczności zaliczania następujących po sobie poziomów. Ważność dyplomów DELE jest bezterminowa i nie ma potrzeby ponownego zdawania egzaminu lub odnawiania ich ważności. Egzaminy DELE odbywają się w Polsce dwa razy w roku,

w maju i listopadzie. Na egzaminy można zapisać się w Instytucie Cervantesa w Warszawie lub w certyfikowanych ośrodkach w całej Polsce.

We wszystkich krajach Europy możliwe jest porównywanie rezultatów nauki języków obcych dzięki wprowadzeniu przez Radę Europy jednolitego systemu oceny. Jest nim dokument **Common European Framework of Reference for Languages (CEFR – Europejski System Opisu Kształcenia Językowego²)**. Określa on stopień zaawansowania językowego opisywany przez dany certyfikat. Korzystają z niego osoby odpowiedzialne za zatrudnianie pracowników, które dotąd miały problem z oceną umiejętności językowych wynikających z różnych certyfikatów. Dzięki dokładnemu opisowi poszczególnych poziomów zaawansowania językowego, pracodawca może dokładnie dowiedzieć się, w jakim stopniu i zakresie dany kandydat do pracy zna deklarowany język obcy (np.: czy znajomość języka angielskiego na poziomie komunikatywnym oznacza swobodne posługiwanie się tym językiem zarówno w mowie jak i w piśmie). Dzięki zastosowaniu **Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego CEFR**, zarówno certyfikaty jak i ocena nauki języków obcych są rozpoznawalne, bez względu na instytucje, które je wystawiają. System ten wprowadza pewną przejrzystość oraz umożliwia porównywanie kompetencji językowych kandydatów pochodzących nawet z różnych krajów Unii Europejskiej.

Ponadto, coraz bardziej popularne jest wśród uczniów szkół średnich, studentów i pracowników administracji, posiadanie certyfikatu **TELC (The European Language Certificate)**. Wszystkie egzaminy TELC odpowiadają **Europejskiemu Systemowi Opisu Kształcenia Językowego** Rady Europy (CEFR) dla różnych poziomów kompetencji językowej niezależnie od miejsca, gdzie dany egzamin się odbywa i osoby egzaminującej. Certyfikaty te są uznawane przez administracje państwowe, instytucje publiczne i gospodarcze, w tym Izby Przemysłowo-Handlowe.

² http://www.elcl.org/information_downloads/download_29_21.pdf - dostępna 24.06.2009

Opis poziomów znajomości języków nowożytnych według systemu wytycznych Rady Europy dotyczących nauczania i uczenia się języków obcych – CEFR (Common European Framework of Reference for Language Learning, Teaching and Assessment)³

Użytkownik zaawansowany	C2	Potrafi zrozumieć bez wysiłku praktycznie wszystko co czyta lub słyszy. Potrafi odtworzyć fakty i argumenty z różnych źródeł pisemnych i ustnych streszczając je w sposób zwięzły i spójny. Potrafi wypowiedzieć się spontanicznie, bardzo płynnie i precyzyjnie oraz uwydatnić niuanse znaczeniowe tekstów o złożonej tematyce.
	C1	Potrafi zrozumieć szeroką gamę długich i trudnych tekstów oraz zrozumieć ukryte w nich podteksty. Potrafi wypowiedzieć się spontanicznie i biegle nie zastanawiając się zbyt nad doбором słów. Potrafi posługiwać się językiem skutecznie i swobodnie w życiu społecznym, zawodowym lub w czasie studiów. Potrafi budować wypowiedzi na tematy złożone, jasne, o wyraźnej strukturze i wykazać się opanowaniem narzędzi językowych służących organizacji i wewnętrznej spójności dyskursu.
Użytkownik samodzielny	B2	Potrafi zrozumieć zasadnicze aspekty problemów konkretnych lub abstrakcyjnych przedstawionych w tekstach złożonych, w tym dyskusję specjalistyczną dotyczącą własnej tematyki zawodowej. Potrafi porozumieć się na tyle swobodnie i spontanicznie, że rozmowa z rdzennym użytkownikiem języka wolna jest od napięć tak w przypadku jednej jak i drugiej strony. Potrafi wyrazić się w sposób jasny i szczegółowy na wiele tematów, wyrazić opinię odnośnie związanych z nimi, często sprzecznych ze sobą, problemów. Analizując je umie wykazać ich pozytywne i negatywne aspekty.
	B1	Potrafi zrozumieć zasadnicze punkty rozmowy gdy używany jest język jasny i standardowy a rozmowa dotyczy spraw znanych związanych z pracą, szkołą, czasem wolnym, etc. Potrafi sobie poradzić w większości sytuacji jakie spotyka się w podróży w regionie języka docelowego. Potrafi wypowiedzieć się w sposób prosty i zwięzły na tematy z życia codziennego i dotyczące własnych zainteresowań. Potrafi opowiedzieć wydarzenie, przeżycie osobiste lub sen, wyrazić nadzieję lub cel jak również przedstawić krótko uzasadnienie lub wyjaśnienie dotyczące projektu lub pomysłu.
Użytkownik początkujący	A2	Potrafi zrozumieć pojedyncze zdania oraz wyrażenia często używane i związane bezpośrednio z życiem codziennym (np.: dane o sytuacji osobistej i rodzinnej, zakupy, najbliższe otoczenie, praca). Potrafi się porozumieć w trakcie

		wykonywania zadań prostych, codziennych, wymagających jedynie bezpośredniej i prostej wymiany informacji na znany temat. Potrafi opisać za pomocą prostych środków swoje wykształcenie, swoje bezpośrednie otoczenie i wypowiadać się na tematy związane z niezbędnymi potrzebami.
	A1	Potrafi zrozumieć i stosować wyrażenia z języka codziennego oraz wyrażenia potoczne jak również bardzo proste wypowiedzi mające na celu zaspokojenie konkretnych potrzeb. Potrafi przedstawić siebie lub inną osobę oraz zadać jej pytania dotyczące – na przykład miejsca zamieszkania, jej znajomych, posiadanych przez nią rzeczy, etc. - może także odpowiedzieć na pytania tego samego typu. Potrafi porozumiewać się z innymi w prosty sposób jeśli jego rozmówcy mówią wolno i wyraźnie oraz wykazują chęć współpracy.

Gdzie szukać informacji?

1. British Council Warsaw

Al. Jerozolimskie 59

00-697 Warsaw

(022) 695 59 00

<http://www.britishcouncil.org>

2. Instytut Goethego w Warszawie

ul. Chmielna 11

00-021 Warszawa

(022) 505 90 00

<http://www.ceig.pl/>

3. Instytut Cervantesa w Warszawie

ul. Nowogrodzka 22

00-511 Warszawa

POLSKA

(022) 501 39 00

<http://www.cervantes.pl/>

4. Krajowy Reprezentant ELCL QA w Polsce

EVCL Polska

Rynek 36/37

50-102 Wrocław

(071) 364 09 29

<http://elcl.pl/>

5. Alliance Française

BUW, ul.Dobra 56/66

00-312 Warszawa

(022) 55-27-164/165

<http://www.af-enpologne.pl/index.php?osrodek=1>

6. Włoski Instytut Kultury

ul. Marszałkowska 72

00-545 Varsavia

(022) 628 06 10

http://www.iicbelgrado.esteri.it/IIC_Varsavia/

7. Uniwersytet Łódzki

Studium Języków Obcych

ul. Pomorska 149/153

90-236 Łódź

(042) 635 50 33

<http://sjo.izet.pl/>

8. TELC ((The European Language Certificate)

Informacje na temat egzaminu oraz adresy centrów egzaminacyjnych

<http://www.telc.net>

9. TOEFL (Test of English as a Foreign Language)

Informacje na temat egzaminu i jego elektronicznej formy

<http://www.toefl.org.pl/>

Bibliografia:

1. www.britishcouncil.pl - dostępna 24.06.2009
2. <http://www.ceig.pl/> - dostępna 24.06.2009
3. <http://www.cervantes.pl/> - dostępna 25.06.2009
4. <http://www.cnc.umcs.lublin.pl/?module=Default&action=ContentController§ionId=69&parentId=69> - dostępna 25.06.2009
5. <http://www.elcl.pl/index.php?m=21> - dostępna 24.06.2009
6. http://www.elcl.org/information_downloads/download_29_21.pdf - dostępna 24.06.2009
7. <http://www.euractiv.pl/przedsiębiorczosc-i-praca/artukul/mp-trac-zlecenia-przez-nieznajomo-jzykow-000969> - dostępna 11.05.2009
8. <http://francuski.fr/wp-content/uploads/2009/04/image-mat.png> - dostępna 25.06.2009
9. http://www.iicbelgrado.esteri.it/IIC_Varsavia/Menu/Imparare_Italiano/Certificazioni/ - dostępna 25.06.2009
10. <http://www.lcci.org.pl> - dostępna 24.06.2009
11. <http://telc.net/Home.94+M50039cec051.0.html> - dostępna 24.06.2009
12. <http://www.toefl.org.pl/> - dostępna 24.06.2009